

บทที่ 4

ผลการวิจัย

4.1 พรรณพืชที่สำรวจ

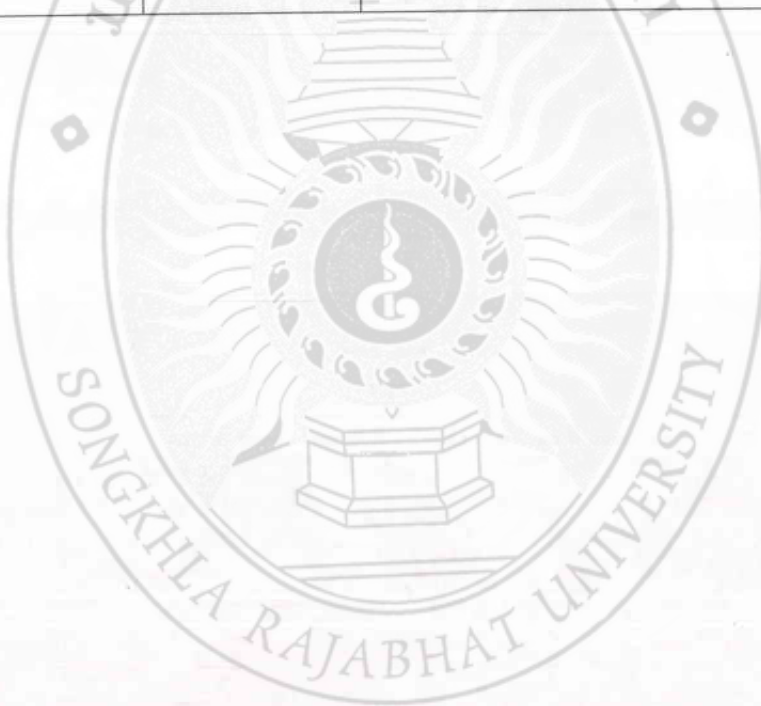
การเดินทางสำรวจพืชในป่าเสม็ดขาวบริเวณสถาบันราชภัฏสงขลา ในช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2537 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2538 และช่วงเดือนมกราคม – เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2544 พบพรรณพืชที่เด่นน่าสนใจรวมได้ 16 วงศ์ 20 สกุล 23 ชนิด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงรายชื่อพรรณพืชที่สำรวจ

ชื่อไทย	ชื่อวงศ์	ชื่อวิทยาศาสตร์
1. จมูกปลาหลด	Asclpiadaceae	<i>Tylophora tenuis</i> Bl.
2. ขลุ่	Compositae	<i>Pluchea indica</i> (Linn.) Less.
3. จีไก่อ่าน	Compositae	<i>Mikania cordata</i> (Burm.f.) B.L. Robins.
4. ผักนึ่งร้ว	Convolvulaceae	<i>Ipomoea cairica</i> (L.) Sweet.
5. กกสามเหลี่ยม	Cyperaceae	<i>Actinoscripus grossus</i> (L.f.) Goetgh. & A.D. Simpson.
6. แห้วทรงกระเทียม	Cyperaceae	<i>Eleocharis dulcis</i> (Burm.f.) Hensch.
7. หญ้าใบคม	Cyperaceae	<i>Cyperus compactus</i> Retz.
8. หญ้าตะกรับ	Cyperaceae	<i>Cyperus procerus</i> Rottb.
9. รสสุคนธ์	Dilleniaceae	<i>Tetracera loureiri</i> (Fin & Gagnep) Craib.
10. เม่า	Euphorbiaceae	<i>Antidesma ghaesembilla</i> Gaertn.
11. แพบ	Euphorbiaceae	<i>Hymenocardia</i> sp.
12. หวายลิง	Flagellariaceae	<i>Flagellaria indica</i> Linn.
13. สังกวาล์พระอินทร์	Lauraceae	<i>Cassytha filiformis</i> Linn.
14. กาฝากเสม็ด	Loranthaceae	<i>Helixanthera cylindrica</i> (Jack.) Dans.
15. หว่านา	Myrtaceae	<i>Eugenia pseudosubtilis</i> King.

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงรายชื่อพรรณพืชที่สำรวจ

ชื่อไทย	ชื่อวงศ์	ชื่อวิทยาศาสตร์
16. เสม็ดขาว	Myrtaceae	<i>Melaleuca leucadendra</i> Linn.
17. หญ้ารักนา	Onagraceae	<i>Jussiaea suffruticosa</i> Linn.
18. แพงพวยน้ำ	Onagraceae	<i>Jussiaea repens</i> Linn.
19. กระทกรก	Passifloraceae	<i>Passiflora foetida</i> Linn.
20. ปรงทะเล	Pteridaceae	<i>Acrostichum aureum</i> Linn.
21. ลิเถายุง	Schizaeaceae	<i>Lygodium microphyllum</i> (Cav.) R.Br.
22. ฐูปฤายี่	Typhaceae	<i>Typha angustifolia</i> Linn.
23. เตาคัน	Vitaceae	<i>Cayratia trifolia</i> (L.) Domin.

4.2 คำบรรยายลักษณะทางสัณฐานวิทยาพรรณพืช

จุมุกปลาหลด

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Tylophora tenuis* Bl.

วงศ์ Asclepiadaceae

ชื่ออื่น

Backer and Bakh.f., Flora of Java 2 : 261 , 1965., Ridley , The Flora of the Malay Peninsula , 2 : 291 , 1967.

จุมุกปลาหลดเป็นไม้เถาเลื้อยเกาะพันต้นไม้อื่น มีน้ำยางขาว (laticiferous) ผิวเรียบเกลี้ยง ใบเป็นใบเดี่ยว ออกตรงกันข้าม เนื้อในค่อนข้างหนา อวบน้ำ รูปร่างใบคล้ายรูปหอกหรือรูปหอกแกมรูปไข่ ฐานใบกลม ปลายใบแหลม ยาว 4-5 เซนติเมตร กว้าง 2.0-2.5 เซนติเมตร ขอบใบเรียบ เส้นใบเห็นไม่ชัด ดอกออกเป็นช่อรวม (panicle) ตรงซอกใบ ดอกย่อยมีขนาดเล็ก สีม่วงแดง กลีบเลี้ยง 5 กลีบ กลีบดอก 5 กลีบ เชื่อมติดกันแบบ rotate มี corona เกสรตัวผู้มี 5 อัน เกสรตัวเมีย 2 อัน แยกกัน ยอดเกสรตัวเมียเป็นแผ่นแบน ผลแห้งแตกได้ชนิด follicle แก่แล้วแตกออกแนวเดียว รูปร่างเรียวยาว (dagger-shaped) ปลายแหลมยาว 5.0-7.5 เซนติเมตร กว้าง 0.5 เซนติเมตร

ระยะเวลาออกดอก มิถุนายน – สิงหาคม

นิเวศวิทยา พบตามชายป่าพรุ ป่าเสม็ดขาว

ขลุ่

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Pluchea indica</i> (Linn.) Less.
วงศ์	Compositae
ชื่ออื่น	-

Keng , The Concise Flora of Singapore : 169 , 1990., Smitinand , Thai Plants
Names : 267 , 1980.

ขลุ่เป็นพืชล้มลุก ลักษณะเป็นทรงพุ่มสูง 1.5 เมตร กิ่งอ่อนมีขนสั้น ๆ ใบเป็นใบเดี่ยว ออกสลับ ไม่มีหูใบ รูปร่างแบบรูปไข่กลับ (obovate) ปลายใบแหลม ขอบใบหยักเป็นซี่ไม่สม่ำเสมอ โคนใบสอบแคบ ก้านใบสั้น ปลายใบแหลม ขนาดใบยาว 4-5 เซนติเมตร กว้าง 2-3 เซนติเมตร ดอกออกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง แตกช่อย่อยเป็นจำนวนมาก ช่อย่อยเป็นช่อแบบกระจุก (head) มีใบประดับ (involucre) จำนวนหลายใบ สีเขียวอ่อน เรียงเป็นวงหลายวง ในช่อย่อยแต่ละช่อมีดอกย่อยขนาดเล็กจำนวนมาก ติดอยู่บนฐานรองดอกรวม (compound receptacle) ดอกย่อยตอนนอกเป็นดอกเพศเมีย ขนาดเล็ก ยาวประมาณ 3 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงลดรูปไปเป็นริ้วเล็ก ๆ (pappus) สีขาว ประมาณ 15 อัน กลีบดอกสีขาวเชื่อมติดกันเป็นหลอด (tubular) ตอนปลายแยกเป็นแฉก 4 แฉก ยอดเกสรตัวเมียโผล่พ้นกลีบดอกเล็กน้อย แยกเป็น 2 แฉก ดอกย่อยตอนในเป็นดอกสมบูรณ์เพศมีจำนวน 1-2 ดอก ในแต่ละช่อย่อย ลักษณะคล้ายดอกย่อยตอนนอก แต่มีขนาดใหญ่กว่าเล็กน้อย กลีบดอกมี 5 กลีบ เชื่อมติดกันเป็นรูปกรวย (funnel) ยาวประมาณ 4 มิลลิเมตร ปลายกลีบแยกเป็น 5 แฉกชัดเจน เกสรตัวผู้มีจำนวน 5 อัน อับเรณูเชื่อมติดกัน ก้านชูอับเรณูแยกกัน มีสีม่วง ผลเป็นผลแห้งแตกไม่ได้ ขนาดเล็ก (achene)

ระยะเวลาออกดอก พฤษภาคม – สิงหาคม

นิเวศวิทยา ขึ้นที่ไม่มีน้ำท่วมขัง ที่สูง โลงแจ้ง

จี้ไก่อ๋น

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Mikania cordata</i> (Burm.f.) B.L. Robins.
วงศ์	Compositae
ชื่ออื่น	-

Backer , Flora of Java 2 : 379 , 1966 , Keng , The concise Flora of Singapore : 196 , 1990 ., Smitinand , Thai Plants Names , 228 , 1980.

จี้ไก่อ๋น เป็นไม้เถาเลื้อย ดอก เลื้อยพันคลุมต้นไม้อื่น ยาว 3-5 เมตร ลำต้น กิ่งก้าน มีสันตามยาว ส่วนอ่อนมีขนขึ้นประปราย ใบเป็นใบเดี่ยว ออกตรงกันข้าม มีหูใบ แผ่นใบรูปหัวใจแกมรูปสามเหลี่ยม (triangular-ovate) ปลายใบแหลม ขอบหยักเป็นซี่ไม่สม่ำเสมอ ผิวใบเกลี้ยง ก้านใบยาว 3-7 เซนติเมตร ดอกออกเป็นช่อแบบกระจุกประกอบกันขึ้นเป็นช่อใหญ่ แบบช่อเชิงหลั่น (corymb) ช่อย่อยมีใบประดับ 4 ใบ ขนาดเท่า ๆ กัน เรียงเป็น 2 วง มีดอกย่อย 4-5 ดอก ขนาดเล็กยาวประมาณ 4-5 มิลลิเมตร เป็นดอกสมบูรณ์เพศ กลีบเลี้ยงลดรูปไปเป็นริ้วเล็ก ๆ สีขาวจำนวนมาก กลีบดอกเชื่อมติดกันคล้ายรูประฆัง (complanate) ตอนปลายแยกเป็น 5 แฉก สีขาว เกสรตัวผู้ 5 อัน อับเรณูสีเทา เกสรตัวเมียสีขาวปลายยอดแฉกเป็น 2 แฉก ผลเป็นผลแห้งแตกไม่ได้ ขนาดเล็ก รูปทรงกลมยาว สีดำ มีขนเป็นพู่ที่ปลายด้านบน

ระยะเวลาออกดอก	ธันวาคม – มีนาคม
นิเวศวิทยา	ขึ้นในที่ชุ่มชื้น ตามชายป่าเสม็ดขาว

ผักนึ่งร่ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Ipomoea cairica</i> (L.) Sweet.
วงศ์	Convolvulaceae
ชื่ออื่น	-

Keng , The Concise Flora of Singapore : 173 , 1990

Backer and Bakh.f., Flora of Java 2 : 495 , 1965.

ผักนึ่งร่ำเป็นไม้เลื้อยเนื้ออ่อน อายุหลายปี มีหัวใต้ดิน ใบเป็นใบเดี่ยว ออกสลับ รูปร่างค่อนข้างกลม ขอบใบหยักเว้าเป็นพูลึกเกือบถึงฐานใบจำนวน 5 พู พูที่อยู่ตรงฐานมักแตก พู่ย่อยอีกครั้ง ตรงซอกใบ (leaf-axils) จะมีใบเล็ก ๆ ติดอยู่หลายใบ ขนาดใบกว้าง 3-10 เซนติเมตร ก้านใบยาว 2-6 เซนติเมตร ดอก ออกเป็นช่อตามซอกใบ ช่อแบบ cyme มีดอกย่อย 1-3 ดอก เชื่อมติดกัน ด้านนอกสีขาว ด้านในสีม่วงอ่อน ยาว 4-6 เซนติเมตร เกสรตัวผู้มี 5 อัน รังไข่มี 2 ห้อง ผลเป็น capsule รูปร่างค่อนข้างกลม เมล็ดมีขน

ระยะเวลาออกดอก ตลอดปี

นิเวศวิทยา ชอบขึ้นที่น้ำไม่ขัง ตามชายป่าเสม็ดขาว

กกสามเหลี่ยม

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Actinoscripus grossus</i> (L.f.) Goetgh. & A.D. Simpson.
วงศ์	Cyperaceae
ชื่ออื่น	มะเนียง(เหนื่อ) กกตะกรับ กกตาแดง กกคมบาง

Simpson and Koyama , Flora of Thailand 6(4) : 274,1998

กกสามเหลี่ยมเป็นพืชล้มลุกอายุหลายปี ใบแตกออกที่โคน เป็นแผ่นยาวเรียว ไม่แผ่แบน (3-ranked) ยาว 50-170 เซนติเมตร กว้าง 1.5-3.0 เซนติเมตร ลำต้นที่ตั้งชูเหนือดิน (culm) ยาว 100-200 เซนติเมตร กว้าง 1.0-1.2 เซนติเมตร ลักษณะเป็นสัน 3 สัน ช่อดอกเกิดตรงปลายสุดของลำต้น มีใบประดับ (involucral bract) จำนวน 3-4 ใบรองรับ ใบประดับมีลักษณะเหมือนใบปกติ ยาวประมาณ 50 เซนติเมตร ช่อดอกเป็นช่อขนาดใหญ่ แตกช่อย่อย (spikelet) จำนวนมาก รูปร่างกลมรี สีน้ำตาลเข้ม ขนาดยาว 5-10 มิลลิเมตร กว้าง 3-4 มิลลิเมตร ใบประดับของดอกย่อย (glume) เป็นแผ่นบาง ๆ รูปร่างรีแกมรูปไข่ ขนาดยาว 2.5-3 มิลลิเมตร กว้าง 1.8-2.0 มิลลิเมตร กลีบรวม (perianth) 5 กลีบ ลักษณะเป็นเส้นเล็กยาวคล้ายเข็ม เกสรตัวผู้ 3 อัน ยอดเกสรตัวเมีย 3 อัน ผลเป็นผลแห้งไม่แตกขนาดเล็ก (nutlet) รูปทรงคล้ายรูปไข่ มีสันตามยาวผล 3 สัน สีน้ำตาลแดง

ระยะเวลาออกดอก ตลอดปี

นิเวศวิทยา ชอบขึ้นในที่ที่มีน้ำขัง ที่โล่งแจ้ง บริเวณรอบ ๆ ป่าเสม็ดขาว

แห้วทรงกระเทียม

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Eleocharis dulcis</i> (Burm.f.) Hensch.
วงศ์	Cyperaceae
ชื่ออื่น	หญ้าทรงกระเทียมทุ่ง

Backer and Bakh. f. Flora of Java 3 : 460 , 1968., Simpson and Koyama , Flora of Thailand 6(4) : 287, 1998., Smitinand. Thai Plants Names : 136 , 1980.

แห้วทรงกระเทียมเป็นพืชพุ่มกอ อายุหลายปี มีลำต้นใต้ดินเป็นไหล (stolon) ซึ่งตรงปลายพองออกเป็นหัว (tuber) และลำต้นเหนือดินชูตั้งตรงแตกออกเป็นกลุ่ม รูปทรงกระบอกยาว ภายในกลวง มีผนังกันตามทางเป็นระยะๆ ยาว 40-90 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลาง 3-7 มิลลิเมตร ใบลดรูปไปเป็นกาบ (sheath) บาง ๆ ยาว 3-20 เซนติเมตร สีน้ำตาลแดง ห่อหุ้มส่วนโคนของลำต้น ดอกออกเป็นช่อ มีช่อดอก (spikelet) รูปทรงกระบอกยาว 2-5 เซนติเมตร ปลายแหลม เส้นผ่านศูนย์กลาง 3-4 มิลลิเมตร ออกที่ปลายลำต้น ดอกย่อยมีใบประดับเป็นเกสรตัวผู้ ๑ รูปร่างคล้ายรูปไข่แกมขอบขนานยาว 5-6 มิลลิเมตร กว้าง 1.7-3.2 มิลลิเมตร เรียงเวียนสลับคลุมดอกย่อย กลีบรวม (perianth) มีจำนวน 6 กลีบ ลักษณะเป็นเส้นเล็ก ๆ เรียงยาวคล้ายเข็มสีขาว เกสรตัวผู้มี 3 อัน ยอดเกสรตัวเมีย 2 อัน ผลเป็นผลแห้ง ขนาดเล็กไม่แตก (nutlet) รูปร่างคล้ายรูปไข่ตรงกลางป่องออกทั้งสองข้าง

ระยะเวลาออกดอก ตลอดปี

นิเวศวิทยา ขึ้นได้บริเวณที่มีน้ำท่วมขัง ชื้นและ ชายป่าเสม็ดขาว

หญ้าไบกม

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cyperus compactus</i> Retz.
วงศ์	Cyperaceae
ชื่ออื่น	-

Backer and Bakh. f. Flora of Java 3 : 473 , 1968., Simpson and Koyama , Flora of Thailand 6(4) : 379, 1998., Smitinand. Thai Plants Names : 103 , 1980.

หญ้าไบกมเป็นพืชพวงกก อายุหลายปี มีลำต้นใต้ดินชนิดเหง้า (rhizome) และลำต้นที่ชูตั้งเหนือดิน (culm) ลักษณะเป็นแท่งค่อนข้างกลม มีสันไม่ชัดเจน 3 สัน เนื้อแข็ง ไม่เป็นแผ่นยาว ไม่แผ่แบน ขอบใบทั้ง 2 ข้างโค้งขึ้นทางด้านบน ผิวใบเป็นร่องตื้นตามยาวทั้งแผ่นใบ ขอบใบบางมีหนามสั้น ๆ ปลายใบแหลม ใบยาวประมาณ 100 เซนติเมตร กว้าง 5-9 มิลลิเมตร ดอกออกเป็นช่อขนาดใหญ่ ใบประดับช่อดอกใบล่างสุดยาวประมาณ 100 เซนติเมตร ประกอปกด้วยช่อดอกย่อย (spike) ที่มีช่อดอกย่อย (spikelet) เป็นจำนวนมาก เรียงตัวเป็นกระจุกคล้ายรูปดาว เส้นผ่านศูนย์กลาง 8-20 มิลลิเมตร ช่อดอกย่อยรูปร่างเป็นแผ่นแบนยาว ปลายแหลมยาว 0.8-1.5 มิลลิเมตร ใบประดับของดอกย่อย (glume) รูปร่างคล้ายรูปหอกค่อนข้างยาว (linear lanceolate) สีน้ำตาลอ่อนถึงน้ำตาลแดง เกสรตัวผู้ 3 อัน ยอดเกสรตัวเมีย 3 อัน ผลเป็นผลแห้งไม่แตก มีขนาดเล็ก รูปร่างยาวรี มีสัน 3 สัน ตามยาว สีน้ำตาลอมเหลือง

ระยะเวลาออกดอก ตลอดปี

นิเวศวิทยา

ชอบขึ้นตามพื้นที่มีน้ำท่วมขัง ที่ชื้นแฉะ ชายป่าเสม็ดขาว

กกตะกรับ

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cyperus procerus</i> Rottb.
วงศ์	Cyperaceae
ชื่ออื่น	หญ้าตะกรับ (กลาง)

Backer and Bakh. f. Flora of Java 3 : 478 , 1968., Simpson and Koyama , Flora of Thailand 6(4) : 360, 1998., Smitinand. Thai Plants Names : 104 , 1980.

กกตะกรับเป็นกกที่มีลำต้นใต้ดินชนิดไหล (stolon) และลำต้นที่ตั้งชูเหนือดิน (culm) ยาว 50-100 เซนติเมตร กว้าง 4-7 มิลลิเมตร ลักษณะเป็นสัน 3 สัน ผิวเรียบ แผ่นใบยาว เรียวปลายแหลมไม่แผ่แบน (3-ranked) ผิวเป็นร่องตื้น ๆ ตามยาว ใบยาว 60-150 เซนติเมตร กว้าง 70-100 มิลลิเมตร ออกดอกเป็นช่อ มีช่อดอกขนาดใหญ่ ประกอบด้วยช่อย่อย (spikelet) มากมาย มีใบประดับ 3-4 ใบรองรับช่อดอกทั้งหมด ใบประดับลักษณะคล้ายใบปกติ ยาว 20-70 เซนติเมตร รูปทรงของช่อดอกย่อยคล้ายรูปหอกแกมขอบขนาน แบน ยาว 5-18 มิลลิเมตร กว้าง 2.5-3.5 มิลลิเมตร มักติดตั้งฉากกับแกนของช่อย่อย ใบประดับของดอกย่อย (glume) รูปร่างคล้ายรูปไข่ เนื้อบางสีน้ำตาลอ่อนถึงน้ำตาลแดง เรียงตัวสลับซ้ายขวาบนแกนของช่อย่อย เกสรตัวผู้ 3 อัน ยอดเกสรตัวเมีย 3 อัน ผลเป็นผลแห้งไม่แตก มีขนาดเล็ก รูปทรง กลมรี มีสันตามยาว 3 สัน ขนาดยาว 1.3-1.5 มิลลิเมตร กว้าง 0.6-0.8 มิลลิเมตร เมื่อแก่มีสีน้ำตาลดำ ผิวค่อนข้างเรียบ

ระยะเวลาออกดอก ตลอดปี

นิเวศวิทยา ชอบขึ้นตามพื้นที่มีน้ำท่วมขัง ที่ชื้นแฉะ ชายป่าเสม็ดขาว

รสสุคนธ์

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Tetracera loureiri</i> (Fin & Gagnep) Craib.
วงศ์	Dilleniaceae
ชื่ออื่น	มะตาดเครือ นรคนธ์ อรคนธ์ ย่านปด

Hoogland , Flora of Malesiana , Ser.1 Vol.4 : 147 , 1951. Hoogland , Flora of Thailand 2(2) : 107-108., 1972.

รสสุคนธ์ เป็นไม้เถาเลื้อย ลำต้นมีเนื้อไม้แข็ง อายุหลายปี กิ่งอ่อนและยอดอ่อนมีขนแข็งสั้น ๆ ใบเป็นใบเดี่ยวเวียนสลับ แผ่นใบรูปรี (elliptic) รูปไข่กลับ (obovate) ถึงรูปขอบขนาน (oblong) ยาว 5-11 เซนติเมตร กว้าง 5-6 เซนติเมตร ผิวใบมีขนแข็งสั้น ขอบใบหักปลายใบแหลมทู่ ถึงกลมมน โคนใบแหลมถึงสอบแคบ เส้นแขนงใบมีประมาณ 10-15 คู่ ก้านใบยาว 7-10 เซนติเมตร ดอกออกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง แต่ละช่อมีดอกย่อย 40-80 ดอก ช่อดอกยาว 10-20 เซนติเมตร ดอกย่อยมีสีขาวถึงขาวอมชมพู มีกลิ่นหอม เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.0 เซนติเมตร มีกลีบเลี้ยง 5 กลีบ ยาว 5-7 มิลลิเมตร กว้าง 3.5-5.0 มิลลิเมตร กลีบดอกมี 3 กลีบ ยาวประมาณ 5 มิลลิเมตร กว้าง 3.5 มิลลิเมตร เกสรตัวเมียมีเป็นจำนวนมาก มี 2-3 carpel และมีโอวูล 8-16 โอวูล ผลเป็น capsule สุกแล้วมีสีส้มถึงแดง อยู่รวมกันเป็นกระจุก 3-4 ผล แต่ละผลมีรูปทรงรูปไข่ยาว 7-8 มิลลิเมตร กว้าง 5-6 มิลลิเมตร ปลายผลเป็นจางอวยแหลมยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร เมล็ดกลมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 2-3 มิลลิเมตร จำนวน 1-2 เมล็ด

ระยะเวลาออกดอก พฤษภาคม - กันยายน

นิเวศวิทยา พบได้ทั่วไปตามพื้นที่ป่าเสม็ดขาว เมื่อขึ้นแล้วจะปกคลุมต้น ไม้อื่นมักพบขึ้นอยู่เป็นกลุ่ม

เม่า

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Antidesma ghaesembilla</i> Gaertn.
วงศ์	Euphorbiaceae
ชื่ออื่น	เม่าไข่ปลา(ชลบุรี) มะเม่าหัวเมา(ชุมพร) มังเม่า(จันทบุรี) เม่าทุ่ง(สงขลา)

Backer and Bakh. f., Flora of Java 1 : 458 , 1963., Hoffman , Thai For. Bull. (Bot.) , 28 : 139 , 2000., Smitinand , Thai Plants Names : 26 , 1980.

เม่าเป็นไม้พุ่มสูง 2-6 เมตร กิ่งอ่อน ยอดอ่อนมีขนสั้น ๆ ใบเป็นใบเดี่ยวออกสลับ มีหูใบเป็นแผ่นแบนปลายเรียวแหลม หลุดร่วงง่าย รูปร่างใบกลมรี ขาวประมาณ 5-8 เซนติเมตร กว้าง 3.5-4.5 เซนติเมตร มีขนสั้น ๆ ตามเส้นใบทั้งด้านหลังใบและท้องใบ ฐานใบมน (obtus) ขอบใบเรียบ ปลายใบมน ก้านใบยาวประมาณ 1.0 เซนติเมตร มีขนปกคลุม ดอกแยกเพศ ดอกเพศผู้ เพศเมียอยู่คนละต้น (dioecious) ดอกเพศผู้มีขนาดเล็กมาก เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.5 เซนติเมตร ดอกออกเป็นช่อแบบหางกระรอก (catkin) ยาว 1-2 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 5 กลีบ ตรงโคนกลีบเชื่อมติดกันเล็กน้อย สีเหลืองอ่อน มีขน ไม่มีกลีบดอก เกสรตัวผู้ 5 อัน ก้านเกสร สีแดง อับเรณูสีเหลือง ดอกตัวเมียมีขนาดเล็กมาก รูปทรงค่อนข้างกลม ออกเป็นช่อเช่นเดียวกับ ดอกเพศผู้ กลีบเลี้ยง 5 กลีบ สีเขียวอ่อน มีขน ไม่มีกลีบดอก รังไข่มีรูปร่างคล้ายรูปไข่แบนเล็กน้อย มีขนปกคลุม ยอดเกสรตัวเมีย 3 แฉก สีแดง ผลเป็นผลสดเมล็ดเดี่ยวแข็ง (drupe) สุกมีสีแดงคล้ำเกือบดำ ผิวมีขนเล็กน้อย รูปทรงค่อนข้างกลม (globose - lenticular)

ระยะเวลาออกดอก	มีนาคม - กรกฎาคม
นิเวศวิทยา	ขึ้นทั่วไปตามที่ลุ่ม ป่าพรุ ป่าเสม็ดขาว

แพบ

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Hymenocardia</i> sp.
วงศ์	Euphorbiaceae
ชื่ออื่น	หูลิง ลูกลึง

แพบเป็นไม้พุ่มหรือไม้ต้นขนาดเล็ก (small tree) สูง 2-4 เมตร แตกกิ่งก้านสาขา ยาว ใบเล็กใบเดี่ยว เรียงตัวแบบสลับ รูปร่างใบกลมรีถึงรูปไข่ ฐานใบกลม ปลายใบแหลม (acuminate) ขอบใบเรียบ ผิวใบด้านล่างมีเกล็ด รูปร่างกลมคล้ายจานสีเหลือง ปกคลุมเป็นจำนวนมาก ก้านใบสั้นมีขนปกคลุม ขนาดใบยาว 5-8 เซนติเมตร กว้าง 4.5-5 เซนติเมตร ดอกแยกเพศ (dioecious) ออกตามซอกใบ ช่อดอกเพศผู้เป็นช่อแบบหางกระรอก (catkin) สีเหลือง ขนาดเล็กยาว 0.7-1.0 เซนติเมตร กว้าง 0.5 เซนติเมตร ดอกย่อยมีขนาดเล็กมาก และมีจำนวนมากในแต่ละช่อ กลีบเลี้ยงเชื่อมติดกันคล้ายรูปถ้วย มีขนและเกล็ดสีเหลืองปกคลุมหนาแน่น ไม่มีกลีบดอก เกสรตัวผู้ 5 อัน ก้านเกสรสั้น อับเรณูมีขนาดใหญ่สีแดง ตรงกลางของดอกมีเกสรตัวเมียที่เป็นหมัน (pistilloid) ติดอยู่ ดอกตัวเมียเป็นช่อแบบ raceme มีดอกย่อยจำนวน 2-6 ดอกในแต่ละช่อ กลีบเลี้ยงเชื่อมติดกันตอนปลายแยกเป็นแฉกยาวเรียว 5 แฉก ไม่มีกลีบดอก รั้งไข่เห็นเด่นชัด ลักษณะคล้ายรูปหัวใจ (obcordate) แบนบาง สีเขียว ผิวเรียบ เป็นมัน รั้งไข่มี 2 ห้อง แต่ละห้องมี 2 โยวูล เมื่อเป็นผลเจริญมาเพียง 1 โยวูล ก้านชูดอกเกสรตัวเมีย 2 อัน ลักษณะยาวโค้ง ผิวมีตุ่มหนามสั้น ๆ (papillose) ปกคลุมตลอด สีแดง ผลเป็น capsule ลักษณะแผ่นแบน คล้ายเป็นปีก 2 ปีก กว้าง 2 เซนติเมตร ยาว 1.5 เซนติเมตร เมื่อแก่เนื้อผลมีลักษณะแข็งเปราะ (crustaceous) สีน้ำตาล

ระยะเวลาออกดอก มีนาคม - พฤษภาคม

นิเวศวิทยา ชอบขึ้นตามป่าดง ค่อนข้างชุ่มชื้น ป่าเสม็ดขาว จัดเป็นพืชหายาก(rare)

หวายลิง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Flagellaria indica</i> Linn.
วงศ์	Flagellariaceae
ชื่ออื่น	หวายเข็บจาก หวายลี

Backer and Bakh. f., Flora of Java. 3 : 23 , 1968., Larsen , Flora of Thailand , 2 (2) : 162. 1972., Smitinand , Thai Plants Names : 156 , 1980.

หวายลิงเป็นไม้เลื้อยมีอายุหลายปี ลำต้นกลม แข็ง ผิวเรียบเกลี้ยงคล้ายหวาย ลำต้นยาวได้ถึง 20 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลาง 2-8 มิลลิเมตร ใบเดี่ยวเรียงสลับระนาบเดียว (distichous) ก้านใบสั้นมาก เนื้อใบคล้ายแผ่นหนัง (coriaceous) รูปร่างคล้ายรูปหอก กว้าง 0.5-6.0 เซนติเมตร ยาว 2.0-7.0 เซนติเมตร ขอบใบเรียบ ปลายใบยาวเรียวเกิดเป็นมือเกาะ (tendrils) ดอกออกตรงปลายกิ่ง เป็นช่อขนาดใหญ่ (panicle) ดอกย่อยมีขนาดเล็ก รองรับด้วยใบประดับขนาดเล็ก กลีบรวม (tepals) สีขาวมี 6 กลีบ ขนาดยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร เรียงเป็นวง 2 วง เกสรตัวผู้ มี 6 อัน ยาวเป็น 2 เท่าของกลีบรวม อับเรณูสีเหลือง รังไข่มี 3 ห้อง ผลเป็นผลชนิด drupe รูปร่างกลมขนาด 5-6 มิลลิเมตร มีเมล็ด 1 เมล็ด เมื่อสุกมีสีแดงสด

ระยะเวลาออกดอก พฤษภาคม - สิงหาคม

นิเวศวิทยา พบมากตามที่ลุ่ม ป่าชายเลน ป่าเสม็ดขาว

สังวาลย์พระอินทร์

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cassytha filiformis</i> Linn.
วงศ์	Lauraceae
ชื่ออื่น	ช้องนางคลี่(ใต้) รังนกกระสา(จันทบุรี) ต้นตายปลายเป็น(ใต้)

Backer and Bakh. f., Flora of Java 1 : 135 , 1963., Keng , The Concise Flora of Singapore : 18. 1990., Smitinand , Thai Plants Names : 72 , 1980.

สังวาลย์พระอินทร์เป็นไม้กาฝาก หรือ ปรสิต (parasite) อาศัยเกาะกินน้ำเลี้ยงตามเรือนยอดกิ่งไม้อื่น โดยใช้รากพิเศษ (haustoria) ลำต้นเป็นเส้นกลมขาว สีเขียวแกมเหลือง แตกกิ่งก้านจำนวนมาก ปลายกิ่งและช่อดอกมีขนนุ่มสีเหลือง ใบไม่มีลวดรูปไปเป็นเกล็ดเล็ก ๆ ดอกออกเป็นช่อแบบ spike ขาวประมาณ 1-3 เซนติเมตร ดอกย่อยมีขนาดเล็ก รูปทรงค่อนข้างกลม เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1 มิลลิเมตร สีเหลืองอ่อน กลีบรวมมีจำนวน 6 กลีบ เรียงเป็น 2 วง ๆ ละ 3 กลีบ เกสรตัวผู้บางอันเป็นหมัน (staminode) รังไข่ตั้งอยู่บนฐานรองดอก ก้านเกสรตัวเมีย (style) สั้นมาก ผลสรุปทรงกลม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.75 เซนติเมตร เจริญอยู่ภายในหลอดของกลีบรวม

ระยะเวลาออกดอก ตลอดปี

นิเวศวิทยา เกาะอาศัยอยู่มากตามเรือนยอดของต้นเสม็ดขาว และต้นไม้
อื่น ๆ

กาฝากเสม็ด

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Helixanthera cylindrica</i> (Jack.) Dans.
วงศ์	Loranthaceae
ชื่ออื่น	กาฝาก(จันทบุรี)

Backer and Bakh. f., Flora of Java 2 : 71 , 1965., Smitinand , Thai Plants

Names : 175 , 1980.

กาฝากเสม็ดเป็นไม้พุ่มที่ขึ้นตามต้นไม้อื่น โดยเป็นปรสิต (parasite) หรือเบียนเบียนพืชที่มันอาศัยอยู่ โดยเฉพาะตามต้นเสม็ดขาว มีรากแทงลึกลงไปบนเนื้อไม้ที่มันอาศัยและดูดน้ำเลี้ยงมาใช้ประโยชน์ ใบเป็นใบเดี่ยวเรียงสลับและอาจพบเรียงตรงข้ามกัน 2-3 ใบ แผ่นใบหนา มีรูปไข่กลับ (obovate) ถึงรูปหอก (lanceolate) ยาว 5-15 เซนติเมตร กว้าง 2-6 เซนติเมตร ผิวใบเรียบ ปลายใบทู่ถึงมน โคนใบสอบแคบ เส้นกลางใบเป็นเส้นนูนทางด้านล่างของใบ ก้านใบยาว 6-12 มิลลิเมตร ดอกออกเป็นช่อ (raceme) ช่อดอกยาว 5-25 เซนติเมตร ดอกย่อยมีกลีบเลี้ยง 5 กลีบเชื่อมติดกันเป็นรูปกรวย (funnel) กลีบดอก 5 กลีบ สีแดงสด ผลเป็นผลสด รูปกลมรีคล้ายรูปไข่ ยาวประมาณ 13 มิลลิเมตร กว้าง 6 มิลลิเมตร มี 1 เมล็ด

ระยะเวลาออกดอก มิถุนายน

นิเวศวิทยา ขึ้นเกาะตามกิ่งต้นเสม็ดขาว และต้นไม้ชนิดอื่น ๆ อีกหลายชนิด

หว้าหนา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Eugenia pseudosubtilis* King

วงศ์ Myrtaceae

ชื่ออื่น -

Keng , The Concise Flora of Singapore : 78 , 1980.

หว้าหนา เป็นไม้ยืนต้นสูง 15-30 เมตร เปลือกลำต้นเมื่ออายุมากแตกเป็นร่องและเป็นแผ่นหนา ที่โคนอาจมีพูพอน (buttress) แคน ๆ ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงตรงกันข้าม เนื้อใบหนา สีเขียวเข้ม ใบมีรูปร่างกลมรีแกมขอบขนาน (oblong elliptic) ผิวเรียบ ปลายใบทู่ โคนใบสอบ เรียวแคบไปตามก้านใบ ขอบใบเรียบ ขนาดใบยาว 5-16 เซนติเมตร กว้าง 3-7 เซนติเมตร ก้านใบยาว 1.0-1.5 เซนติเมตร ดอกออกเป็นช่อ สีขาวนวล ออกตามซอกใบและปลายกิ่ง ดอกสมบูรณ์เพศ กลีบเลี้ยง 5 กลีบ กลีบดอก 5 กลีบ แยกกัน เกสรตัวผู้มีจำนวนมาก รังไข่ฝังในฐานรองดอก (inferior ovary) ผลเป็นผลสดเนื้อนุ่ม (berry) ลูกทรงกลมแป้น (depressed globose) เส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5-1.0 เซนติเมตร ผลสุกสีม่วงคล้ำถึงดำ มีเมล็ด 1 เมล็ด

ระยะเวลาออกดอก พฤษภาคม - สิงหาคม

นิเวศวิทยา ขึ้นได้ดีตามที่ลุ่ม ในป่าพรุ

เสม็ดขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Melaleuca leucadendra</i> Linn.
วงศ์	Myrtaceae
ชื่ออื่น	กือแล(ปัตตานี) เม็ด เหม็ด(ภาคใต้)

Backer and Bakh. f. , Flora of Java. 1 : 347 , 1963., Keng , The Concise Flora of Singapore : 78 , 1990.

เสม็ดขาวเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูง 5-25 เมตร ลำต้นมักบิด เปลือกลำต้นมีสีขาว เมื่อแก่จะหลุดร่อนเป็นแผ่นคล้ายกระดาษ ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงวนเป็นเกลียว (spiral) เนื้อใบหนา (ceriaceous) มีเส้นใบหลัก 5-7 เส้น รูปร่างใบคล้ายรูปหอก ปลายใบแหลม ฐานใบแคบ ขอบใบเรียบ ขนาดยาว 7-12 เซนติเมตร กว้าง 1-2 เซนติเมตร ดอกออกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง เป็นช่อแบบ spike ปลายช่อห้อยลงยาว 8-12 เซนติเมตร ตอนปลายของช่อดอก ระยะต่อมาจะมีการพัฒนาของใบเกิดขึ้น ดอกย่อยมีขนาดเล็กสีขาวจำนวน 30-40 ดอกต่อช่อ กลีบเลี้ยง 5 กลีบ กลีบดอก 5 กลีบ เกสรตัวผู้มีจำนวนมาก สีขาวเชื่อมติดกันเป็นกลุ่ม ก้านเกสรยาว 5-10 มิลลิเมตร รังไข่มี 3 ห้อง ก้านเกสรตัวเมียเป็นแท่งกลมยาว 7-10 มิลลิเมตร ยอดเกสรตัวเมียมีขนาดเล็ก ผลเป็นผลแห้ง แตกได้ขนาดเล็ก รูปทรงคล้ายระฆัง มีเมล็ดจำนวนมาก

ระยะเวลาออกดอก ตลอดปี

นิเวศวิทยา ขึ้นได้ดีตามที่มึน้ำท่วมขัง ตามขอบป่าพรุ ตามชายหาด และตามท้องทุ่งที่เป็นทราย

หญ้ำรังกนา

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Jussiaea suffruticosa</i> Linn.
ชื่อพ้อง	<i>Ludwigia octovalvis</i> (Jacq.) Raven.
วงศ์	Onagraceae
ชื่ออื่น	เทียนน้ำ

Backer and Bakh. f. , Flora of Java. 1 : 261 , 1963., Smitinand , Thai Plants Names. 195 , 1980.

หญ้ำรังกนาเป็นพืชล้มลุก มีอายุ 1 ปี ลักษณะเป็นทรงพุ่มเตี้ย ๆ ลำต้นสีเขียวมีสันตามยาว ใบเป็นใบเดี่ยวเรียงสลับ แผ่นใบรูปหอกหรือรูปไข่ยาว 5-10 เซนติเมตร กว้าง 1-3 เซนติเมตร ปลายใบเรียว ผิวใบเกลี้ยงทั้ง 2 ด้าน ก้านใบสั้นมีความยาวประมาณ 1-10 มิลลิเมตร ดอกเป็นดอกเดี่ยว ออกตามซอกใบ ก้านดอกสั้น กลีบเลี้ยงมี 4 กลีบ สีเขียว โคนกลีบติดกัน ไม่หลุดร่วงหลังดอกบาน กลีบดอกมี 4 กลีบ แยกจากกันมีสีเหลือง ดอกกว้างประมาณ 1 เซนติเมตร กลีบดอกร่วงง่าย เกสรตัวผู้มี 8 อัน อับเกสรตัวผู้มี 2 ช่อง รังไข่อยู่ใต้วงกลีบ (inferior ovary) มี 4 ห้อง ภายในมีไข่อ่อนติดเรียงช่องละ 2 แถว ผลเป็นผลเดี่ยวชนิดแห้ง แก่แล้วแตกหักเป็นท่อนๆ มีรูปร่างแบบทรงกระบอกยาว 1.5-3.0 เซนติเมตร มีสีเขียวหรือม่วงแดง เมล็ดมีจำนวนมาก ลักษณะกลม ขนาดประมาณ 0.7 มิลลิเมตร ผิวเรียบมีสีน้ำตาล

ระยะเวลาออกดอก -

นิเวศวิทยา พบทั่วไปตามชายป่าเสม็ดขาว ที่ชื้นแฉะ มีน้ำท่วมขัง

แพงพวยน้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Jussiaea repens</i> Linn.
ชื่อพ้อง	<i>Ludwigia adscendens</i> (L.) Hara
วงศ์	Onagraceae
ชื่ออื่น	ผักแพง ผักปอดน้ำ(เชียงใหม่)

Backer and Bakh. f. , Flora of Java. 1 : 260 , 1963., Smitinand , Thai Plants Names. 195 , 1980.

แพงพวยน้ำเป็นพืชลอยน้ำ มีอายุหลายปี รากแตกตามข้อเป็นกระจุก มีทั้งรากปกติ และรากที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นท่อนลอย (pneumatophore) ช่วยพยุงลำต้น รากที่เป็นท่อนลอยมีลักษณะเป็นเนื้อเยื่อพองออก มีรูปร่างทรงกระสวยยาว มีสีเขียว ใบเป็นใบเดี่ยวชูขึ้นเหนือน้ำ แยกออกจากลำต้นเรียงแบบสลับ แผ่นใบมีลักษณะเป็นรูปไข่กลับ หรือรูปไข่ขอบขนาน ปลายใบกลมมน ฐานใบเรียวเล็ก ความยาวของใบ 1.5-5.0 เซนติเมตร กว้าง 1.0-2.0 เซนติเมตร แผ่นใบเรียบ ขอบใบเรียบ ก้านใบเรียวยาวประมาณ 1 เซนติเมตร มีสีแดงเหมือนกับลำต้น ดอกเป็นดอกเดี่ยวออกตามซอกใบ ก้านดอกยาวประมาณ 1.0 เซนติเมตร มีกลีบเลี้ยง 5 กลีบ ที่โคนติดกันและติดกับรังไข่ด้วย กลีบดอก 5 กลีบมีสีขาวนวล บริเวณโคนกลีบมีสีเหลือง ดอกร่วงหลุดง่าย ขนาดดอกกว้าง 1.5-2.5 เซนติเมตร เกสรตัวผู้ 10 อัน มีสีเหลือง ยอดเกสรตัวเมียมีลักษณะเป็นก้อนมีรอยหยัก 5 รอย ผลเป็นผลเดี่ยว รูปทรงกระบอก ยาว 2.5-3.5 เซนติเมตร ผิวเป็นมัน เจริญอยู่ใต้ผิวน้ำ หักเป็นท่อนเมื่อสุกเต็มที่ เมล็ดมีขนาดเล็ก จำนวนมาก มีสีน้ำตาล รูปสี่เหลี่ยมผิวยาวประมาณ 1.0-1.5 มิลลิเมตร

ระยะเวลาออกดอก -

นิเวศวิทยา พบทั่วไปตามหนองน้ำ ตามร่องน้ำรอบ ๆ ป่าเสม็ดขาว โดยลอยน้ำ

กระทกรก

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Passiflora foetida</i> Linn.
วงศ์	Passifloraceae
ชื่ออื่น	กระโปรงทอก ตำลึงฝรั่ง เถาสิงโต หล้ารอกช้าง

Backer and Bakh. f. , Flora of Java. 1 : 290 , 1963., Smitinand , Thai Plants Names. 254 , 1980.

กระทกรกเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นเป็นเถาเลื้อย เถาพันต้นไม้อื่นโดยอาศัยมือเถา (tendrils) ลำต้นมีขนสีขาวนวล ใบเป็นใบเดี่ยวเรียงตัวแบบสลับ (alternate) ยาว 5-13 เซนติเมตร กว้าง 4-12 เซนติเมตร แผ่นใบเว้าลึกเป็น 3 พู เส้นใบแยกจากโคนใบ 3 เส้น ปลายใบแหลม (acute) โคนใบโค้งเว้าคล้ายรูปหัวใจ (cordate) หูใบเป็นแผ่นบาง ๆ ดอกเป็นดอกเดี่ยวออกตรงซอกใบ เมื่อบานขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3-3.5 เซนติเมตร มีใบประดับ (epicalyx) สีเขียวอ่อน 3 กลีบ แต่ละกลีบจะแตกแขนงออกเป็นร่างแหยาว 3-5 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงมี 5 กลีบ สีขาวรูปขอบขนาน ปลายมน กว้าง 0.5-1.0 เซนติเมตร ยาว 1.5-2.0 เซนติเมตร กลีบดอกมี 5 กลีบ สีขาว ลักษณะและขนาดคล้ายกลีบเลี้ยง ถัดเข้าไปเป็น corona ลักษณะเป็นสันปลายแหลม บริเวณโคนของ corona มีสีม่วง ตอนปลายสีขาว เกสรตัวผู้มี 5 อัน อยู่บนก้านชูเดียวกันกับรังไข่ (androgynophore) เกสรตัวเมียมี 3 carpel 1 ห้อง และมีโอวุลจำนวนมาก ผลเป็นผลสดเนื้อนุ่ม รูปร่างค่อนข้างกลม ขนาด 1.5-2 เซนติเมตร มีใบประดับห่อหุ้ม ผลสุกสีเหลือง เมล็ดมีเนื้อสีขาวขุ่น (arid) ห่อหุ้ม

ระยะเวลาออกดอก	ตลอดปี
นิเวศวิทยา	ชอบขึ้นตามที่โล่งแจ้ง เลื้อยพันต้นไม้อื่น ๆ พบทั่วไปตามชายป่าเสม็ดขาว และบริเวณเป็นที่ดอน

ปรังทะเล

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Acrostichum aureum</i> Linn.
วงศ์	Pteridaceae
ชื่ออื่น	ปีโย (สตูล , มาเลย์)

Smitinand and Larsen , Flora of Thailand. 3(2) : 258 , 1985.

ปรังทะเลเป็นเฟิร์น (fern) ที่มีลำต้นตั้งตรงสั้น ๆ อวบอ้วน ปลายยอดและโคนก้านใบมีเกล็ดสีน้ำตาลเข้มปกคลุม ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกชั้นเดียว ก้านใบยาวประมาณ 1 เมตร สีน้ำตาลอ่อนถึงน้ำตาลอมแดง แผ่นใบ (frond) รูปขอบขนานถึงรูปวงรี ใบย่อยที่ไม่สร้างสปอร์ (sterile pinnae) ชูตั้งขึ้นมีก้านยาวประมาณ 2.5 เซนติเมตร รูปร่างแบบขอบขนาน ยาว 30-50 เซนติเมตร กว้าง 4-8 เซนติเมตร เนื้อใบเหนียวคล้ายแผ่นหนัง (coriaceous) ผิวเรียบเกลี้ยง ปลายใบมนหรือตัดตรง มีดิ่งแหลมเล็กอยู่ปลายสุด ฐานใบรูปลิ้ม ใบย่อยที่สร้างสปอร์ (fertile pinnae) อยู่ก่อนไปทางปลายใบ รูปร่างคล้ายใบที่ไม่สร้างสปอร์ แต่ขนาดเล็กกว่า อับสปอร์ (sporangium) เกิดเต็มด้านท้องใบ

นิเวศวิทยา ชอบขึ้นตามที่โล่งแจ้ง ดินชื้นแฉะ แลพบตามพื้นล่างของป่าเสม็ดขาว

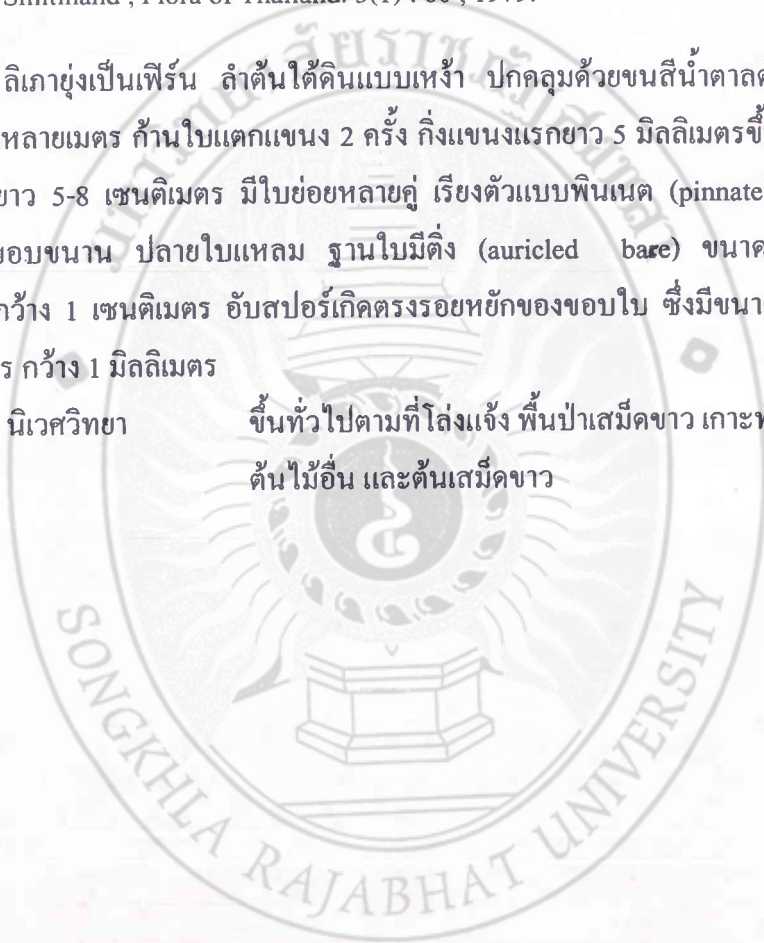
ลิเกายูง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Lygodium microphyllum</i> (Cav.) R.Br.
วงศ์	Schizaeaceae
ชื่ออื่น	ลิหนูป่าดี ลิหนูชื่อนิ่ง(มาลาญ-นราธิวาส) กะจอดหนู

Smitinand , Flora of Thailand. 3(1) : 60 , 1979.

ลิเกายูงเป็นเฟิร์น ลำต้นใต้ดินแบบเหง้า ปกคลุมด้วยขนสีน้ำตาลดำ ใบเป็นเถาเลื้อยอาจยาวหลายเมตร ก้านใบแตกแขนง 2 ครั้ง กิ่งแขนงแรกยาว 5 มิลลิเมตรขึ้นไป กิ่งแขนงลำดับที่สองยาว 5-8 เซนติเมตร มีใบย่อยหลายคู่ เรียงตัวแบบพินเนต (pinnate) รูปร่างคล้ายสามเหลี่ยมขอบขนาน ปลายใบแหลม ฐานใบมีติ่ง (auricled base) ขนาดใบยาว 1.5-3 เซนติเมตร กว้าง 1 เซนติเมตร อับสปอร์เกิดตรงรอยหยักของขอบใบ ซึ่งมีขนาดยาวประมาณ 3-7 มิลลิเมตร กว้าง 1 มิลลิเมตร

นิเวศวิทยา ขึ้นทั่วไปตามที่โล่งแจ้ง พื้นป่าเสม็ดขาว เกาะพันขึ้นตาม
ต้นไม้อื่น และต้นเสม็ดขาว

ธูปฤาษี

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Typha angustifolia</i> Linn.
วงศ์	Typhaceae
ชื่ออื่น	กกช้าง หน้ำสลายหลวง หน้ำก้านธูป

Backer and Bakh. f. , Flora of Java. 3 : 128 , 1968., Keng , The Concise Flora of Singapore , Smitinand , Thai Plants Names. 336 , 1980.

ธูปฤาษีเป็นพืชล้มลุกอายุหลายปี มีลำต้นใต้ดินและเหนือดิน ลำต้นใต้ดินแบบไรโซม ส่วนลำต้นเหนือดินตั้งตรง มีใบเรียงเป็น 2 แถวออกสลับกัน บริเวณใกล้โคนต้นใบจะเรียงกันแน่นตอนปลายเรียงห่าง ๆ ใบมีรูปร่างเรียวยาวคล้ายดาบ (linear) ตั้งชูขึ้น ยาว 1.0-2.0 เมตร กว้าง 2 เซนติเมตร ดอกออกเป็นช่อตั้งตรงยาว 1.5-2.0 เมตร ดอกย่อยมีขนาดเล็กเรียงตัวติดกันแน่นบริเวณปลายช่อ เห็นเป็นรูปทรงกระบอก สีน้ำตาลคล้ายธูป ยาวประมาณ 20 เซนติเมตร ดอกแยกเพศ ดอกตัวผู้อยู่ตอนบนของช่อดอกตัวเมียอยู่ตอนล่างของช่อ กลีบรวม (perianth) เป็นเส้นเล็ก ๆ บาง ๆ เกสรตัวผู้มี 2-5 อัน อับเรณูมี 2 ห้อง รังไข่มีรูปร่างเรียวยาว (fusiform) มี 1 ห้อง ภายในมี 1 โอวูล (ovule) ผลเป็นผลแห้งขนาดเล็ก

ระยะเวลาออกดอก ตลอดปี

นิเวศวิทยา ชอบขึ้นในที่ที่มีน้ำท่วมขัง โลงแจ้ง ขอบป่าเสม็ดขาว

เถาคัน

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cayratia trifolia</i> (L.) Domin.
วงศ์	Vitaceae
ชื่ออื่น	เถาคันขาว

Backer and Bakh. f. , Flora of Java. 2 : 93 , 1965., Keng , The Concise Flora of Singapore : 118 , 1990.

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ เถาคันเป็นไม้เถา ลำต้นพอมยาว มีมือเกาะแตกแขนง ตอนปลายม้วนเป็นขด ผิวลำต้นเกลี้ยง ใบเป็นใบประกอบ มี 3 ใบย่อย (3-foliolate) ใบตรงกลางขนาดใหญ่ที่สุด ยาว 5-6 เซนติเมตร รูปร่างเป็นรูปวงรีแกมรูปไข่ (ovate-elliptic) ขอบใบหยักเป็นซี่เล็กน้อย ใบเรียงแบบสลับ ดอกเป็นช่อแบบ cyme ออกที่ซอกใบ เป็นดอกสมบูรณ์เพศ มีขนาดเล็ก กลีบเลี้ยง 4 กลีบ กลีบดอก 4 กลีบ ยาวประมาณ 2.5 มิลลิเมตร สีขาว เกสรตัวผู้มี 4 อัน ติดตรงข้ามกับกลีบดอก อับเรณูมี 2 ห้อง รังไข่มี 2 ห้อง แต่ละห้องมี 2 โอวูล ผลเป็นผลสด (berry) รูปร่างค่อนข้างกลมเป็น เส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5 เซนติเมตร ผลอ่อนสีเขียวอ่อนเมื่อสุกสีม่วงเข้ม ผิวเป็นมันอูม่น้ำ

ระยะเวลาออกดอก พฤษภาคม

นิเวศวิทยา ขึ้นได้ตามน้ำขังบนพื้นป่าพรุ ตามขอบพรุ ในป่าเสม็ดขาว โดยขึ้นปนกลุ่มพืชอื่น ๆ